

'EEN BEETJE AANDACHT DOET AL GOED'

STEUN EN TOEVERLAAT VOOR ZEEROTTEN

Leon Rasser (50) is havendomee in Amsterdam. Hij geeft zeelieden praktische hulp en biedt hun een luisterend oor. Het leven aan boord is soms zwaar en eenzaam. Bij Rasser kunnen de zeelieden hun hart luchten.

Joviaal zwaaiend fietst Leon Rasser het Zeemanshuis in Amsterdam tegemoet. Hij is gehuld in een dikke jas met fluororanje biezen. Ongepolijste trekken, de sporen van de snijdend koude wind nog in zijn gezicht. In zijn fietstas zit een stapeltje T-shirts. "Tweedehands kleding voor de zeelieden", verklaart havendomee Rasser. Het lijkt niet verwonderlijk dat iemand van de Protestantse Kerk Nederland juist hem twintig jaar geleden vroeg om dominee voor de zeelieden te worden. Rasser beschikt met zijn Amsterdamse tongval over iets ongedwongen kameraadschappelijks waar veel mannen van de grote vaart wel mee uit de voeten kunnen. "Ik herinner me nog goed de eerste keer dat ik aan boord van een schip kwam. 'Dominee, kunt u mijn salaris overmaken?', vroeg een bemanningslid. Hij gaf me zo drieduizend dollar mee naar de bank. Het vertrouwen was er meteen", vertelt Rasser.

'HELPEN WAAR GEEN HELPER IS'

Elke morgen ontvangt hij e-mails waarin staat welke schepen die dag de haven binnenkomen. "Ik vraag dan eerst toestemming om aan boord te gaan. Op mijn fiets ga ik er vervolgens heen." Als havendomee is hij enerzijds een geïnteresseerde gesprekspartner voor de bemanning en anderzijds helpt hij met praktische zaken. "Helpen waar geen helper is' noemen we dat in de kerk." Rasser vertelt de mannen bijvoorbeeld over het gratis pendelbusje dat hen naar het Zeemanshuis aan de Radarweg kan brengen. Daar kunnen ze terecht voor wat ontspanning, een biertje aan de bar, een potje biljart, een praatje of een kerkdienst. Ook neemt hij kleding, boeken of goedkope simkaarten voor de bemanning mee. Voor een zeeman uit Pakistan die in het ziekenhuis lag, belde hij een eigenaar van een Pakistaans restaurant in Amsterdam. "Ik vroeg hem of hij bij de zeeman op bezoek wilde

gaan en wat Pakistaans eten kon meebrengen. De restauranteigenaar ging erheen met een schaal eten. Later belde ik hoe het was gegaan. Ik hoorde dat de twee vrijwel niet gepraat hadden; de zeeman zat alleen maar hartstochtelijk te eten."

LANGS ELKAAR HEEN LEVEN

Naast die praktische zaken is Rasser bovenal een klankbord voor de bemanning. "Vaak laten ze als ik aan boord kom meteen al foto's van hun vrouw en kinderen zien. Soms luistert een andere zeeman mee als ik met iemand in gesprek raak. Die is dan verrast over de dingen die hij te horen krijgt. Het is echt een mannenwereld. Bovendien zijn er op een schip verschillende lagen - aan dek, de machinekamer, de brug - waardoor de bemanningsleden vaak een beetje langs elkaar heen leven."

BEHOEFTE AAN DIEPGANG

En er speelt nog iets anders mee: zeelieden zitten veelal niet te wachten op moeilijkheden. "Dus geen discussies over politiek of religie. Daardoor onttaardt het al gauw in flauwe grapjes waarvan je zeker weet dat iedereen erom lacht. Vrouwen in bikini's of snelle auto's; dat zijn de onderwerpen waarvan je weet dat de meeste mannen het wel leuk vinden. Maar het punt is dat die behoefte aan diepgaande gesprekken er wél is." Dat er desondanks onderling weinig wordt gepraat en niemand klaagt over vermoeidheid, heimwee of eenzaamheid, vindt Rasser niet zo vreemd. "Vergelijk het maar met de piloot in een vliegtuig die met een zware machostem de weersomstandigheden en vlieghoogte opsomt. Als hij ineens zou gaan klagen dat hij hoofdpijn heeft en zo somber is, verliezen de passagiers hun vertrouwen. Op een schip is het net zo. Bij het beroep van zeevarende hoort dat je doet alsof je alles onder controle hebt, zodat anderen zich geen zorgen maken. Dat beperkt de kans dat zij fouten

maken. Als de kok niet goed kookt en iedereen ziek wordt, is dat een ramp. Valt de motor uit of vaart de stuurman een verkeerde koers op een rif; ook een ramp. Wie moe, triest of eenzaam is, houdt dat dus voor zich."

'SOMS BIDDEN WE SAMEN'

Bij Rasser kunnen de zeelieden dan later even flink klagen en hun hart luchten. "Vaak zijn ze moe, vinden ze het moeilijk om zo lang van huis te zijn, maken ze zich zorgen of ze wel een goede vader zijn, of het thuis wel goed gaat en of ze het schoolgeld wel kunnen betalen. Dan zeg ik dat het niet aan hen ligt, dat ik het verhaal vaker hoor en dat anderen daar ook mee zitten. Soms lees ik stukjes uit bijbelverhalen waar ze kracht uit kunnen halen. Of we bidden samen. Op die manier praat je tegen jezelf en ben je gedwongen de dingen onder ogen te zien, na te denken. Matrozen voelen zich vaak 'niemand'. Ze werken, eten, slapen en zien hun leven voorbijgaan: dat maakt ze somber. Een beetje aandacht doet al goed."

'AL WE OMSLAAN ZIJN WE VERLOREN'

Het leven op zee werkt volgens Rasser het geloof ook wel in de hand. Om te ervaren hoe het is, voer hij zelf mee van Antwerpen naar Panama. "Je bent kwetsbaar op een schip. We kwamen in een zware storm, waardoor slapen vrijwel onmogelijk was. Als ik nu een enge ziekte krijg, is dat mijn einde, bedacht ik, toen we midden op de Atlantische Oceaan in een storm zaten. Als we omslaan, zijn we verloren. Tijdens de nachtelijke

wachten zit je urenlang alleen in de stuurhut. Op zulke momenten gaat een mens vanzelf serieus nadenken over het leven of over zichzelf. Daar spreek ik met de mannen over." Rasser maakt zich alweer gereed voor het volgende schip die middag: De Doggersbank. Na al die jaren vindt hij zijn werk nog steeds fantastisch: "Het geeft veel voldoening om iets te kunnen betekenen voor zeelieden, die voornamelijk op zichzelf aangewezen zijn." ■

'EEN ZEEVARENDE DOET ALTIJD ALSOF HIJ ALLES ONDER CONTROLE HEEFT, ZODAT ANDEREN ZICH GEEN ZORGEN MAKEN'

